

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Tertiæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

De ministris huius sacramenti. Quæstio 82.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38725

pus sub specie vini simul cum sanguine. Sed si tēpore passionis Christi, quando realiter sanguis fuit separatus à corpore Christi, fuisset hoc sacramentum consecratum: sub specie panis fuisset solum corpus, & sub specie vini fuisset solum sanguis.

*in solut.
præc. &
pro ibi
sitato.*

Ad tertium dicendū, quòd (sicut supra dictū est *) anima Christi est in hoc sacramento ex reali concomitantia, quia non est sine corpore: non autem ex vi consecrationis. Et ideò si tunc fuisset hoc sacramentū consecratum vel peractum, quādo anima erat à corpore realiter separata, non fuisset anima Christi sub hoc sacramento: non propter defectum virtutis verborum, sed propter aliam dispositionem rei.

QVÆST. LXXXII.

De ministro huius sacramenti, in decem articulos diuisa.

DEinde considerandum est de ministro huius sacramenti.

- ¶ Et circa hoc quaruntur decem.
- ¶ Primo, vtrum consecrare hoc sacramentū, sit proprium sacerdotis?
- ¶ Secundo, vtrum plures sacerdotes simul possint eandem hostiam consecrare?
- ¶ Tertio, vtrum dispensatio huius sacramenti pertineat ad solum sacerdotem?
- ¶ Quarto, vtrum liceat sacerdoti consecranti à communionē abstinere?
- ¶ Quinto, vtrum sacerdos peccator possit conficere hoc sacramentum?
- ¶ Sexto, vtrum missa mali sacerdotis minus valeat, quàm boni?
- ¶ Septimo, vtrum hæretici, schismatici, vel excommunicati possint conficere hoc sacramentum?
- ¶ Octauo, vtrum degradati?
- ¶ Nono, vtrum peccent à talibus communionem recipientes?
- ¶ Decimo, vtrum liceat sacerdoti omnino à celebratione abstinere?

A R.

Vtrum consecratio huius sacramenti sit propria sacerdotis?

AD primum sic proceditur. Videtur, quod consecratio huius sacramenti non sit propria sacerdotis. Dicitur enim supra*, quod hoc sacramentum consecratur virtute verborum, quæ sunt forma huius sacramenti. Sed illa verba non mutantur, siue dicantur a sacerdote, siue a quocumque alio. Ergo videtur, quod non solus sacerdos, sed etiam quilibet alius possit hoc sacramentum consecrare.

¶ 2 Præterea, Sacerdos hoc sacramentum conficit in persona Christi. Sed laicus sanctus est vnitus Christo per charitatem. Ergo videtur, quod etiam laicus possit hoc sacramentum conficere. Vnde & Chrysostomus* dicit super Matth. quod omnis sanctus est sacerdos.

¶ 3 Præterea, Sicut baptismus ordinatur ad hominum salutem, ita & hoc sacramentum, sicut ex supradictis patet †. Sed etiam laicus potest baptizare: vt supra dictum est*. Non ergo est proprium sacerdotis conficere hoc sacramentum.

¶ 4 Præterea, Hoc sacramentum perficitur in consecratione materiæ. Sed alias materias consecrare, scilicet chrisma, & oleum sanctum, & oleum benedictum, pertinet ad solum Episcopum: quarum tamē consecratio non est tantæ dignitatis, sicut consecratio Eucharistiæ, in qua est totus Christus. Ergo non est proprium sacerdotis, sed solius Episcopi hoc sacramentum conficere.

S E D contra est, quod Isidor. * dicit in quadam epist. & habetur in decret. dist. 25. Ad presbyterum pertinet sacramentum corporis & sanguinis Domini in altari Deo conficere.

R E S P O N D E O dicendum, quod (sicut supra dictum est*) hoc sacramentum est tantæ dignitatis, quod non conficitur nisi in persona Christi. Quicunque autem aliquid agit in persona alterius, oportet hoc

Ter. Par. Vol. ij.

D d

fieri

494
4. d. 13. q.
1. a. 1. q.
1. et d. 17
q. 3. a. 3.
q. 1. c. Et
d. 24. q. 2.
a. 1. q. 2.
cor. co. 2.
et a. 3. ad
2.
* qu. 78.
art. 4.
ho. 43. in
opere im
perf. non
remote a
prin to 2
† qu. 67.
art. 3.

in dec. d.
25. c. per
lectis: &
dicitur
Isidor. id
habere in
epistol. ad
Ludifr.
q. 78. a. 1
& 4.

fieri per potestatem ab illo concessam. Sicut autem baptizato conceditur à Christo potestas sumendi hoc sacramentum: ita sacerdoti, cum ordinatur, confertur potestas hoc sacramentum consecrandi in persona Christi. Per hoc enim ponitur in gradu eorum, quibus dictum est à Domino, Hoc facite in meam commemorationem. Et ideo dicendum est, quod proprium est sacerdotum conficere hoc sacramentum.

Ad primum ergo dicendum, quod virtus sacramentalis in pluribus consistit, & non in vno tantum: sicut virtus baptismi consistit in ipsis verbis, & in aqua. Unde & virtus consecratiua non solum consistit in ipsis verbis, sed etiam in potestate sacerdoti tradita in sua consecratione & ordinatione: cum ei dicitur ab Episcopo, Accipe potestatem offerendi in Ecclesia sacrificium, tam pro viuis, quam pro mortuis. Nam & virtus instrumentalis in pluribus instrumentis consistit, per quæ agit principale agens.

Ad secundum dicendum, quod laicus iustus vnitus est Christo vnione spirituali per fidem & charitatem, non autem per sacramentalem potestatem. Et ideo habet spirituale sacerdotium ad offerendum spirituales hostias: de quibus dicitur in Psal. 50. Sacrificium Deo spiritus contribulatus. Et Roman. 12. Exhibeatis corpora vestra hostiam viuentem. Unde & 1. Petri secundo dicitur, Sacerdotium sanctum, offerre spirituales hostias.

Ad tertium dicendum, quod perceptio huius sacramenti non est tantæ necessitatis, sicut perceptio baptismi, vt ex supradictis patet*. Et ideo licet in necessitatis articulo laicus possit baptizare; non tamen potest hoc sacramentum conficere.

Ad quartum dicendum, quod Episcopus accipit potestatem vt agat in persona Christi super corpus eius mysticum, idest super Ecclesiam. Quam quidem potestatem non accipit sacerdos in sua consecratione: licet possit eam habere ex Episcopi commissione. Et ideo ea, quæ non pertinent ad dispositionem corporis

qu. præc.
a. 11. ad
2. & qu.
73. ar. 3.

poris mystici, non reseruantur Episcopo: sicut consecratio huius sacramenti. Ad Episcopum verò pertinet tradere non solum populo, sed etiam sacerdotibus ea, ex quibus possunt proprijs officijs vti. Et quia benedictio chrisimatis & olei sancti, & olei infirmorum, & aliorum, quæ consecrantur (puta, altaris, Ecclesiæ, vestium, & vasorum) præstat quandam idoneitatem ad sacramenta perficienda, quæ pertinent ad officium sacerdotum: idè tales consecrationes Episcopo reseruantur, tamquam principi totius ecclesiastici ordinis.

ARTIC. II.

Utrum plures sacerdotes possint unam & eandem hostiam consecrare?

AD secundum sic proceditur. Videtur, quòd plures sacerdotes non possint unam & eandem hostiam consecrare. Dicitur enim * supra, quòd plures non possunt simul vnum baptizare. Sed non minor vis est sacerdotis cōsecrantis, quàm hominis baptizantis. Ergo etiam non possunt simul plures unam hostiam consecrare.

495
4. dis. 13.
q. 1. ar. 2.
q. 2.
q. 67. a. 6

¶ 2 Præterea, Quod potest fieri per vnum, superflue fit per multos. In sacramentis autè nihil debet esse superfluum. Cum ergo vnus sufficiat ad consecrandum, videtur quòd plures non possint unam hostiam consecrare.

¶ 3 Præterea, Sicut dicit Aug. super Ioan. * Hoc sacramentum est sacramentum vnitatis. Sed contrarium vnitati esse videtur, multitudo. Ergo non videtur conueniens esse huic sacramento, quòd plures sacerdotes eandem hostiam consecrent.

tract. 26.
in Ioan.
to. 9.

SED contra est, quòd secundum consuetudinem quarundam Ecclesiarum, sacerdotes, cum de nouo ordinantur, concelebrant Episcopo ordinanti.

RESPONDEO dicendum, quòd (sicut dictum est*) Sacerdos cum ordinatur, constituitur in gradu eorū, qui à Domino acceperunt potestatem consecrandi in cœna. Et idè secundum consuetudinem quarundam

ar. præc.

Ecclesiarū, licet Apostoli Christo cōnanti concēna-
uerunt, ita noui ordinati, episcopo ordināti concele-
brāt. Nec propter hoc iteratur cōsecratio super eam-
dem hostiam: quia sicut Innoc. III. * dicit, Omnium
intentio debet ferri ad idem instans consecrationis.

li. 4. de sa-
cro alta.
myst. c. 25
cir. med.

Ad primum ergo dicendum, quod Christus non le-
gitur simul baptizasse cum Apostolis, quando iniun-
xit eis officium baptizandi. Et ideo non est similis ratio.

Ad secundum dicendum, quod si quilibet sacer-
dotum operaretur in virtute propria, superfluerent
alii celebrantes, vno sufficienter celebrante. Sed quia
sacerdos non consecrat, nisi in persona Christi; mul-
ti autem sunt vnum in Christo: ideo non refert vtrum
per vnum, aut per multos hoc sacramentum consecre-
tur; nisi quod oportet ritum Ecclesie seruari.

Ad tertium dicendum, quod Eucharistia est sacra-
mentum vnitatis ecclesiasticæ, quæ attenditur secun-
dum hoc, quod multi sunt vnum in Christo.

ARTIC. III.

*Utrum dispensatio huius sacramenti pertineat solum
ad sacerdotem?*

496
4. dis. 11.
q. 2. a. 1.
q. 1. ad 3.
c. d. 13.
q. 1. ar. 3.
q. 1. c. 2.
ut habe-
tur in e-
ius legen-
da.

AD tertium sic proceditur. Videtur, quod non
pertineat solum ad sacerdotem dispensatio hu-
ius sacramenti. Sanguis enim Christi non minus per-
tinet ad hoc sacramentum, quam corpus. Sed sanguis
Christi dispensatur per diaconos: vnde & B. Lauren-
dixit * B. Sixto, Experire vtrum idoneum ministrum
elegeris, cui commissi Domini sanguinis dispen-
sationem. Ergo & pari ratione dispensatio corporis
Christi non pertinet ad solos sacerdotes.

¶ 2 Præterea, Sacerdotes constituuntur ministri
sacramentorum. Sed hoc sacramentum perficitur in
consecratione materie, non in vsu, ad quem perti-
net dispensatio. Ergo videtur, quod non pertineat ad
sacerdotem corpus Domini dispensare.

c. 3. p. 1.
c. 4.

¶ 3 Præterea, Dion. * dicit in lib. eccl. hier. qd
hoc sacramentum habet perfectiuam virtutem, sicut
& chrisma. Sed signare chrismate baptizatos, non
perti-

pertinet ad sacerdotem, sed ad episcopum. Ergo etiam dispensare hoc sacramentum, pertinet ad episcopum, non ad sacerdotem.

SED contra est, quod dicitur de consecr.* dist. 2. *de cōf. 2.*
 Peruenit ad notitiam nostram, quòd quidam presbyteri laico aut fœminæ corpus Domini tradunt ad deferendum infirmis. Igitur interdicit synodus, ne talis præsumptio ulterius fiat: sed presbyter per semetipsum infirmos communicet. *2. c. peruenit.*

RESPONDEO dicendum, quòd ad sacerdotem, pertinet dispensatio corporis Christi, propter tria. Primo quidem, quia (sicut dictum est*) ipse consecravit in persona Christi. Ipse autem Christus sicut consecravit corpus suum in cœna; ita & alijs sumendum dedit. Vnde sicut ad sacerdotem pertinet consecratio corporis Christi, ita ad eum pertinet dispensatio. Secundo, quia sacerdos constituitur medius inter Deum & populum. Vnde sicut ad eum pertinet dona populi Deo offerre, ita ad eum pertinet dona sanctificata diuinitus populo tradere. Tertio, qui in reuerentiam huius sacramenti, à nulla re contingitur nisi consecrata. Vnde & corporale & calix consecrantur, & similiter manus sacerdotis, ad tangendum hoc sacramentum. Vnde nulli alij tãgere licet, nisi in necessitate: puta si caderet in terram vel in aliquo alio necessitatis casu.

art. I. huius quæst.

Ad primum ergo dicendum, quòd diaconus quasi propinquus ordini sacerdotali, aliquid participat de eius officio: vt scilicet dispenset sanguinẽ; non autem corpus, nisi in necessitate, iubente Episcopo vel presbytero. Primo quidem, quia sanguis Christi continetur in vase: vnde non oportet, quòd tangatur à dispensante, sicut tangitur corpus Christi. Secundo, quia sanguis designat redemptionem à Christo in populum deriuatam: vnde & sanguini admiscetur aqua quæ significat populum. Et quia diaconi sunt inter sacerdotem & populum, magis conuenit diaconibus dispensatio sanguinis, quàm dispensatio corporis.

Ad secundum dicendum, quòd eiusdem est, hoc sacramentum dispensare & consecrare, ratione iam dicta*.

in corpore arti.

Ad tertium dicendum, quòd sicut diaconus in aliquo participat illuminatiuam virtutem sacerdotis, in quantum dispensat sanguinem: ita sacerdos participat perfectiuam dispensationem Episcopi, in quantum dispensat hoc sacramentum, quo perficitur homo secundum se, per comparisonem ad Christum. Alie autem perfectiones, quibus homo perficitur per comparisonem ad alios, Episcopo referuntur.

ARTIC. IV.

Vtrum sacerdos consecrans teneatur sumere hoc sacramentum?

497

sup. q. 80

a. 12. &

q. d. 12. q.

3. a. 2 q.

2.

AD quartum sic proceditur. Videtur, quòd sacerdos consecrans non teneatur sumere hoc sacramentum. In alijs enim consecrationibus, ille qui consecrat materiam, non vitur ea; sicut Episcopus consecrans chrisma, non linitur eodẽ. Sed hoc sacramentum consistit in consecratione materiæ. Ergo sacerdos perficiens hoc sacramentum nõ necesse habet vit eodem, sed potest licitè à sumptione eius abstinere.

q. 66. a. 5

ad 4. ar-

gum.

¶ 2 Præterea, In alijs sacramentis minister non præbet sacramentum sibi ipsi: nullus enim baptizare potest seipsum, vt supra dictum est*. Sed sicut baptizatus ordinatè dispensatur, ita & hoc sacramentum. Ergo sacerdos perficiens hoc sacramentum, non debet ipsum sumere à seipso.

q. 75. a. 5

& q. 76.

ar. 8.

5. can. 5.

de conse.

d. 2. c. re-

latum.

¶ 3 Præterea, Contingit quandoque, quòd miraculose corpus Christi in altari apparet sub specie carnis, & sanguis sub specie sanguinis; quæ nõ sunt apta cibo & potui: vnde (sicut supra dictum est*) propter hoc sub alia specie traduntur, ne sint horrosumentibus. Ergo sacerdos consecrans, non semper tenetur sumere hoc sacramentum.

SED contra est, quod in Conc. Tolet. legitur, & habetur* de conse. d. 2. c. relatum. Modis omnibus tenendum est, vt quotiescũque sacrificans corpus Christi &

sti & sanguinem Domini nostri Iesu in altari immolat, toties perceptionis corporis & sanguinis Christi, participem se prabeat.

RESPONDEO dicendum, quòd (sicut supra dictum est *) Eucharistia non solum est sacramentum, sed etiam sacrificium. Quicumque autem sacrificium offert, debet sacrificij fieri particeps: quia exterius sacrificium quod offertur, signum est interioris sacrificij, quo quis seipsum offert Deo: vt Aug.* dicit 10. de ciuit. Dei. Vnde per hoc quod participat sacrificio, ostendit ad se sacrificium interius pertinere. Similiter etiam per hoc quod sacrificiũ populo dispensat, ostendit se esse dispensatorem diuinorum, quorum ipse primo debet esse particeps: sicut Dionys.* dicit in lib. eccl. hie. Et ideò ipse ante sumere debet, quam populo dispenset. Vnde & in predicto cap. flegitur, Quale est sacrificium, cui nec ipse sacrificans particeps esse dignoscitur? Per hoc autem fit particeps, quòd de sacrificio sumit: secundum illud Apostoli primæ Corinthiorum decimo, Nonne, qui edũt hostias, participes sunt altaris? Et ideò necesse est, quòd sacerdos quotiescumque consecrat, sumat integre hoc sacramentum.

Ad primum ergo dicendum, quòd consecratio chrisimatis vel cuiuscumque alterius materiæ, non est sacrificium sicut consecratio eucharistia. Et ideò non est similis ratio.

Ad secundum dicendum, quòd sacramentum baptismi perficitur in ipso vsu materiæ. Et ideò nullus potest baptizare seipsum: quia in sacramento nõ potest esse idem agens & patiens. Vnde nec in hoc sacramento sacerdos consecrat seipsum, sed panem & vinum: in qua consecratione perficitur sacramentũ. Vñs autem sacramenti est consequenter se habens ad hoc sacramentum. Et ideò non est simile.

Ad tertium dicendum, quòd si miraculosè corpus Christi in altari sub specie carnis appareat, aut sanguis sub specie sanguinis, nõ est sumendũ. Dicit enim

D d 4 Hie-

9.79 a. 5
c. 7.

li. 10. c. 5.
10. 5.

c. 3. de li
nãdo ad
fin.

† eod ca
no. 5. 12.
cont. Tol.

424 QVÆST. LXXXII. ART. V.
refertur Hieron. † super Leuit. De hac quidem hostia quæ in
de conse. Christi commemoratione mirabiliter fit, edere licet
d. 2. c. de de illa verò, quam Christus in ara crucis obtulit, se-
hac ex cundum se nulli edere licet. Nec propter hoc facer-
Orig. ho. dos transgressor efficitur: quia ea quæ miraculose
7. super fiunt, legibus non subduntur. Consulendum tamen,
Leuit. esset sacerdoti, quod iterato corpus & sanguinem
Domini consecraret & sumeret.

ARTIC. V.

Vtrum malus sacerdos Eucharistiam consecrare possit?

498
4. dif. 18. AD quintum sic proceditur. Videtur, quòd malus
9. 2. a. 2. sacerdos eucharistiam consecrare nõ possit. Di-
9. 3. ad 2. cit enim Hieron. *super Soph. Sacerdotes, qui eucha-
* sup. il- ristia seruiunt, & sanguinem Domini populis diuidit
t. 1. Soph. impiè agunt in lege Christi, putantes eucharistiam
3. Sacer- precantis facere verba, non vitam, & necessariam
dotes pol esse solemnem orationem, & non sacerdotis merita,
luerunt de quibus dicitur, Sacerdos in quacumque fuerit ma-
sanctum, cula, non accedat offerre oblationes Domino. Sed sa-
10. 6. cerdos peccator cum sit miraculosus, nec vitã habet
orth. fid. nec merita huius conuenientia sacramento. Ergo sa-
c. 14. non cerdos peccator non potest consecrare eucharistia.
longè à ¶ 2 Præterea, Damaf. *dicit in 4. lib. q. panis & vi-
med. nũ per aduentum sancti Spiritus supernaturaliter trá-
fit in corpus & sanguinẽ Domini. Sed Gelasius Papa
dicit (sicut habetur in decr. 1. q. 1. sacrosancta,) Quo-
modo ad diuini mysterij consecrationem, cœlestis
spiritus inuocatus adueniet, si sacerdos, qui eum
adesse deprecatur, criminosis plenus actionibus cõ-
probetur? Ergo per malum sacerdotem non potest
eucharistia consecrari.

¶ 3 Præterea, Hoc sacramentum sacerdotis bene-
dictione consecratur. Sed benedictio sacerdotis pec-
catoris non est efficax ad consecrationẽ huius sacra-
menti: cum scriptum sit Malach. 2. Maledicam bene-
dictionibus vestris. Et Dion. *dicit in epist. ad Demo-
philum Monachum, Perfecte cecidit à sacerdotali
ordi-

oir. med.

ordine, qui non est illuminatus: & audax quidem nimium mihi videtur talis, sacerdotalibus manum apponens: & audet immundas infamias (non enim dicam orationes) super diuina symbola Christiformiter enunciare.

SED contra est, quod Aug. * dicit in lib. de corpore Domini, intra Ecclesiam catholicam, in mysterio corporis & sanguinis Domini, nihil a bono maius, nihil a malo minus perficitur sacerdote: quia non in merito consecrantis, sed in verbo perficitur creatoris & virtute Spiritus sancti.

RESPONDEO dicendum, quod (sicut supra dictum est *) sacerdos consecrat hoc sacramentum non virtute propria, sed sicut minister Christi, in cuius persona consecrat hoc sacramentum. Non autem ex hoc ipso definit aliquis minister esse Christi, quod est malus: habet enim Dominus bonos & malos ministros seu seruos. Vnde Matth. 24 Dominus dicit, Quis putas est fidelis seruus & prudens, &c. & postea subdit, Si autem dixerit malus ille seruus in corde suo, &c. Et Apost. dicit 1. Cor. 4 Sic nos existimet homo, vt ministros Christi: & tamen postea subdit, Nihil mihi conscius sum: sed non in hoc iustificatus sum. Erat ergo certus se esse ministrum Christi: tamen non erat certus se esse iustum. Potest ergo aliquis esse minister Christi, etiam si iustus non sit. Et hoc ad excellentiam Christi pertinet: cui sicut vero Deo seruiunt non solum bona, sed etiam mala, quæ per ipsius providentiam in eius gloriam ordinantur. Vnde manifestum est, quod sacerdotes etiam si non sint iusti, sed peccatores, possunt eucharistiã consecrare.

Ad primum ergo dicendum, quod Hier. * per illa verba improbat errorem sacerdotũ, qui credebant se digne posse eucharistiã consecrare, ex hoc solo, quod sunt sacerdotes, etiam si sint peccatores. Quod improbat Hier. per hoc, quod maculosi ad altare accedere prohibentur. Non tamen remouetur, quin si accesserint, sit verum sacrificium quod offerunt.

Ad

*refertur 7
q. 1. c. in-
tra catho-
licã, et de
conf. d. 2.
c. utrum
sub. ex l.
de cor do-
mi.
a. 1. et 2.
huius q.*

*loco cita.
in arg.*

in prin. e. Ad secundum dicendum, quòd ante illa verba
eis. i. arg. Gelasius Papa * præmittit, Sacrosancta religio, quæ
 catholicam continet disciplinam, tantam sibi reue-
 rentiam vendicat, ut ad eam quilibet (nisi pura con-
 scientia) non audeat peruenire. Ex quo manifeste
 apparet eius intentionem esse, quod peccator sacer-
 dos non debet ad hoc sacramentum accedere. Unde
 per hoc quod subdit, Quomodo cœlestis spiritus in-
 uocatus adueniet? intelligi oportet, quòd non adue-
 nit ex merito sacerdotis, sed ex virtute Christi, cuius
 verba profert sacerdos.

Ad tertium dicendum, quòd sicut eadem actio, in
 quantum fit ex prava intentione ministri, potest esse
 mala; bona autem, in quantum fit ex bona intentio-
 ne Domini: ita benedictio sacerdotis peccatoris, in
 quantum ab ipso indigne fit, est maledictione digna,
 & quasi infamia siue blasphemia, & non oratio repu-
 tatur: in quantum autem profertur ex persona Chri-
 sti, est sancta & efficax ad sanctificandum. Unde si-
 gnanter dicitur, Maledicam benedictionibus vestris.

ARTIC. VI.

*Vtrum missa mali sacerdotis minus valeat, quàm
 missa sacerdotis boni?*

499

4. d. 13. q.

1. a. 1. q. 5

*refertur

hoc in de

cret. 1. q.

1. c. Mul-

ti. ante

med.

AD sextum sic proceditur. Videtur, quòd missa
 sacerdotis mali non minus valeat, quàm missa
 sacerdotis boni. Dicit enim Gregor. * in Registro,
 Heu in quàm magnum laqueum incidunt, qui diuina
 & occulta mysteria, plus ab alijs sanctificata posse
 fieri credunt: cum vnus idemque Spiritus sanctus ea
 mysteria occulte atque inuisibiliter operando san-
 ctificet. Sed hæc occulta mysteria celebrantur in
 missa. Ergo missa mali sacerdotis non minus valet,
 quàm missa boni.

¶ 2 Præterea, Sicut baptismus traditur à mini-
 stro in virtute Christi, qui baptizat, ita & hoc
 sacramentum in persona Christi consecratur. Sed
 non melior baptismus datur à meliori ministro:
 ut supra dictum est †. Ergo etiam neque melior mis-
 sa est,

sa est, quæ celebratur à meliori sacerdote.

¶ 3 Præterea, sicut merita sacerdotum differunt per bonum & melius, ita etiam differunt per bonum & malum. Si ergo missa melioris sacerdotis est melior, sequitur quod missa mali sacerdotis sit mala. Quod est inconueniens: quia malitia ministrorum non potest redundare in Christi mysteria: sicut Aug. dicit * in libro de Baptismo. Ergo neque missa melioris sacerdotis est melior.

SED contra est, quod habetur in Decret. 1. quæst. 1. ¶ Quanto sacerdotes fuerint digniores, tanto facilius in necessitatibus pro quibus clamant, exaudiuntur.

RESPONDEO dicendum, quod in missa duo est considerare, scilicet ipsum sacramentum, quod est principale: & orationes, quæ in missa fiunt pro uiuis & mortuis. Quantum ergo ad sacramentum non minus valet missa sacerdotis mali, quam boni: quia utrobique idem conficitur sacramentum. Oratio etiam quæ fit in missa, potest considerari dupliciter. Vno modo in quantum habet efficaciam ex deuotione sacerdotis orantis. Et sic non est dubium, quod missa melioris sacerdotis magis est fructuosa. Alio modo in quantum oratio in missa profertur a sacerdote in persona totius Ecclesiæ, cuius sacerdos est minister. Quod quidem ministerium etiã in peccatoribus manet: sicut supra dictum est * de ministerio Christi. Vnde etiam quantum ad hoc est fructuosa non solum oratio sacerdotis peccatoris in missa, sed etiã omnes eius orationes, quas facit in Ecclesiasticis officijs, in quibus gerit personã Ecclesiæ, licet orationes eius priuatæ non sint fructuosæ: secundum illud Prouer. 28. Qui declinat aures suas, ne audiat legem, oratio eius erit execrabilis.

Ad primum ergo dicendum, quod Greg. * loquitur ibi quantum ad sanctitatem diuini sacramenti.

Ad secundum dicendum, quod in sacramento baptismi non fiunt solennes orationes, pro omnibus fidelibus,

*l. 2. cõtra
litteras Pe-
til. c. 47.
circa fin.
alijs vrb-
bis, ca. 7.
¶ 1. dec. 1.
q. 1. c. 92.
Ipsi sacer-
dotes.*

art. præc.

** loc. cit.
in arg.*

libus, sicut in missa. Et ideo quantum ad hoc non est simile. Est autem simile quantum ad effectum sacramenti.

Ad tertium dicendum, quod per virtutem Spiritus sancti (qui per unitatem charitatis communicat inuicem bona membrorum Christi) fit quoddam bonum priuarum quod est in missa sacerdotis boni, est fructuosum alijs. Malum autem priuarum vnius hominis non potest alteri nocere, nisi per aliquem consensum: vt Aug.* dicit in lib. contra Parmenianum.

ARTIC. VII.

Utrum hæretici, schismatici, & excommunicati possint consecrare?

si. 2. ex c.
13. t. 7. et
extra 5.
in 10. t. 9
500
4. d. 13.
q. 1. a. 1.
q. 3. et in
exp. lit. i
pri. et d.
18. q. 1. a.
2. q. 3. ad
2. et d. 19
q. 1. a. 2.
q. 3. ad 1.
et quol.
17. a. 16.
† i. sent.
ex Aug.
collecta-
rū. c. 15.
10. 3.
* Leo in
ep. 18. ha-
betur 1. q.
1. c. i. eccle-
sia Dei.
† 1. q. 1. c.
74. Aria-
nos.

AD septimum sic proceditur. Videtur, quod hæretici, schismatici & excommunicati, Eucharistiam consecrare non possint. Dicit enim Augus. † extra Ecclesiam catholicam non est locus veri sacrificij. Et Leo Papa dicit,* & habetur in Decr. 1. q. 1. Aliter, scilicet quam in Ecclesia, quæ corpus Christi est, nec rata sunt sacerdotia, nec vera sacrificia. Sed hæretici, schismatici & excommunicati sunt ab Ecclesia separati. Ergo non possunt verum sacrificiū conficere.

¶ 2. Præterea, Sicut ibidem legitur, Innoc. † Papa dicit, Arianos ceterasque eiusmodi pestes, quia laicos eorum sub imagine pœnitentiæ suscipimus, non videntur clerici eorum cum sacerdotij aut cuiuspiam mysterij suscipiendi dignitate esse, quibus solum baptismum ratum esse permittimus. Sed non potest aliquis consecrare Eucharistiam, nisi sit cum sacerdotij dignitate. Ergo hæretici & ceteri huiusmodi, non possunt Eucharistiam consecrare.

¶ 3. Præterea, Ille qui est extra Ecclesiam, non vult aliquid posse agere in persona totius Ecclesiæ. Sed sacerdos consecrans Eucharistiam, hoc agit in persona totius ecclesiæ: quod patet ex hoc, quod omnes orationes proponit in persona Ecclesiæ. Ergo vult, quod illi qui sunt extra Ecclesiam, scilicet hæretici, schismatici & excommunicati, non possint consecrare Eucharistiam.

SED

SED contra est, quod Aug. † dicit in 2. contra
 Parmenianum, sicut baptismus in eis, scilicet hæreti-
 cis, schismaticis & excommunicatis, ita ordinatio
 mansit integra. Sed ex vi ordinationis sacerdos po-
 test cōsecrare Eucharistiam. Ergo hæretici, schisma-
 tici & excommunicati, cum in eis maneat ordinatio
 integra, videtur quod possint cōsecrare Eucharistiā.

*l. 2. c. 13.
 10. 7.*

RESPONDEO dicendum, quod quidam di-
 xerunt, quod hæretici, schismatici & excommunica-
 ti, quia sunt extra ecclesiam, non possunt conficere
 hoc sacramentum. Sed in hoc decipiuntur: quia sicut
 Aug. * dicit in 2. contra Parmenianum, aliud est ali-
 quid omnino non habere, aliud autem non recte ha-
 bere: & similiter etiam est aliud non dare, & aliud
 non recte dare. Illi igitur, qui intra Ecclesiam consti-
 tuti, receperunt potestatem consecrandi eucharistiā
 in ordinatione sacerdotij, recte quidem habent po-
 testatem, sed non recte ea utuntur, si postmodum per
 hæresim aut schisma vel excommunicationem, ab ec-
 clesia separantur. Qui autem sic separati ordinantur,
 nec recte habent potestatem, nec recte utuntur. Quod
 tamen utrique potestatem habeant, patet per hoc, quod
 (sicut Aug. ibidem * dicit) cum redeunt ad unitatem
 Ecclesiæ, non reordinantur, sed recipiuntur in suis
 ordinibus. Et quia consecratio Eucharistiæ est actus
 consequens ordinis potestatem, illi qui sunt ab eccle-
 sia separati per hæresim, aut schisma, vel excommu-
 nicationem, possunt quidem consecrare Eucharistiā,
 quæ ab eis consecrata, verum corpus & sanguinem
 Christi continet: non tamen hoc recte faciunt, sed
 peccant facientes. Et ideo fructum sacrificij non
 percipiunt: quod est sacrificium spirituale.

*l. 2. c. 12.
 ante m.
 10. 7.*

*l. 2. cont.
 Parmen.
 c. 13. 1. 7.*

Ad primum ergo dicendum, quod auctoritates
 illæ, & similes intelligendæ sunt quantum ad hoc,
 quod non recte extra ecclesiam sacrificium offertur.
 Vnde extra Ecclesiam non potest esse spirituale sa-
 crificium, quod est verum veritate fructus, licet sit
 verum veritate sacramenti: sicut etiam supra * dictum
 est,

q. 80. a. 3

est, quòd peccator sumit corpus Christi sacramentaliter, sed non spiritualiter.

Ad secundum dicendum, quòd solus baptismus permittitur esse ratus hæreticis & schismaticis, quia possunt licite baptizare in articulo necessitatis. In nullo autem casu licite possunt eucharistiam consecrare, vel alia sacramenta conferre.

Ad tertium dicendum, quòd sacerdos in missa in orationibus quidem loquitur in persona ecclesiæ, in cuius unitate consistit. Sed in consecratione sacramenti loquitur in persona Christi, cuius vicem in hoc gerit per ordinis potestatem. Et ideo si sacerdos ab unitate ecclesiæ præcisus, missam celebret, quia potestatem ordinis non amittit, consecrat verum corpus & sanguinem Christi: sed quia est ab ecclesiæ unitate separatus, orationes eius efficaciam non habet.

ARTIC. VIII.

Vtrum sacerdos degradatus possit hoc sacramentum conficere?

501

4. dif. 11.
9. 2. ar. 1.
96. 4. q.
quod. 12.
ar. 16.

*Habetur
in dec. 1.
9. 1. cap.
quod qui-
dam cir.
med.*

AD octauum sic proceditur. Videtur, quòd sacerdos degradatus non possit hoc sacramentum conficere. Nullus enim conficit hoc sacramentum, nisi per potestatem consecrandi quam habet. Sed degradatus non habet potestatem consecrandi, licet habeat potestatem baptizandi: ut dicit Can. 1. qu. 1. cap. quidam. Ergo videtur, quòd presbyter degradatus non possit eucharistiam consecrare.

¶ 2. Præterea, Ille qui aliquid dat, potest etiam auferre. Sed Episcopus dat presbytero potestatem consecrandi, ordinando ipsum. Ergo etiam potest ei auferre, degradando eum.

¶ 3. Præterea, Sacerdos per degradationem aut amittit potestatem consecrandi, aut solam executionem. Sed non solam executionem: quia sic non plus amitteret degradatus, quam excommunicatus, qui etiam executione caret. Ergo videtur, quòd amittat potestatem consecrandi. Et ita videtur, quòd non possit conficere hoc sacramentum.

SED

SED contra est, quòd Aug. * in 2. contra Parmenianum probat, quòd apostata à fide non caret baptifmate, per hoc, quod per pœnitentiam redeuntibus non restituitur; & ideo amitti non posse iudicatur. Sed similiter degradatus, si reconcilietur, non est iterum ordinandus. Ergo non amisit potestatem consecrandi. Et ita sacerdos degradatus potest conficere hoc sacramentum.

*l. 2. c. 13.
fo. 7.*

RESPONDEO dicendum, quòd potestas consecrandi Eucharistiam, pertinet ad characterem sacerdotalis ordinis. Character autem quilibet, quia cum quadam consecratione datur, indelebilis est, ut supra dictum est * : sicut & quarumcumque rerum consecrationes perpetuæ sunt, nec amitti, nec reiterari possunt. Unde manifestum est, quòd potestas consecrandi nõ amittitur per degradationem. Dicit enim August. * in secundo contra Parmenianum, Vtrumque, scilicet baptismus & ordo, sacramentum est, & quadam consecratione vtrumque homini datur: illud, cum baptizatur; istud, cum ordinatur: ideoque non licet à catholicis vtrumque iterari. Et sic patet, quòd sacerdos degradatus potest conficere hoc sacramentum.

q. 63. a. 5

*l. 2. c. 13.
a me. t. 7*

Ad primum ergo dicendum, quòd Canon ille non loquitur assertive, sed inquisitive: sicut ex circumstantia litteræ haberi potest.

Ad secundum dicendum, quòd Episcopus non dat potestatem sacerdotalis ordinis propria virtute, sed instrumentaliter, sicut minister Dei, cuius effectus per hominem tolli non potest: secundum illud Matt. 19 Quos Deus coniunxit, homo non separet. Et ideo Episcopus non potest hanc potestatem auferre: sicut nec ille qui baptizat, potest auferre characterem baptismalem.

Ad tertium dicendum, quòd excommunicatio est medicinalis. Et ideo excommunicatis non aufertur executio sacerdotalis potestatis, quasi in perpetuum, sed ad correctionem vsque ad tempus. Degradatus

ARTIC. IX.

*Virum liceat ab excommunicatis, vel hæreticis, seu
peccatoribus, communionem recipere, & eo-
rum missam audire?*

502

3u 964.

a 9. ad 2

et 7. & 4

d. 13. q. 1

a 7. q. 7.

*refertur

hoc in de

cre. 1. q.

1. c. Neq.

in prin.

q. 80. a. 4

AD nonum sic proceditur. Videtur, quod aliquis
licite possit communionem recipere à sacerdo-
tibus hæreticis vel excommunicatis, vel etiam pec-
catoribus, & ab eis missam audire. Sicut enim * Aug.
contra Petilianum dicit, Neque in homine bono, ne-
que in homine malo aliquis Dei fugiat sacramenta.
Sed sacerdotes quamuis sint peccatores & hæretici,
vel excommunicati, verum conficiunt sacramentum.
Ergo videtur, quod non sit vitandum ab eis commu-
nionem accipere, vel eorum missam audire.

¶ 2 Præterea, Corpus Christi verum, figuracium
est corporis mystici: sicut supra dictum est *. Sed à
prædictis sacerdotibus verum corpus Christi conse-
cratur. Ergo videtur, quod illi qui sunt de corpore
mystico, possint eorum sacrificijs communicare.

¶ 3 Præterea, Multa peccata sunt grauiora, quam
fornicatio. Sed non est prohibitum audire missas sa-
cerdotum aliter peccantium. Ergo etiam non debet
esse prohibitum audire missas sacerdotum fornicia-
riorum.

SED contra est, quod Can. dicit 32. * dist. Nul-
lus missam audiat sacerdotis, quem indubitanter co-
cubinam nouit habere. Et Gregor. * dicit in 2. dial.
quod pater perfidus Arrianum Episcopum misit ad si-
lium, vt de eius manu sacrilegæ consecrationis com-
munionem perciperet: sed viri Deo deditus Ariano
Episcopo venienti exprobrauit, vt debuit.

RESPONDEO dicendum, quod (sicut su-
pra dictum est *) sacerdotes si sint hæretici, vel schis-
matici, vel excommunicati, vel etiam peccatores,
quamuis habeant potestatem consecrandi Euchari-
stiam: nõ tamen ea recte vtuntur, sed peccant vtentes.

Qui-

Quicumque autem communicat alicui in peccato, ipse particeps peccati efficitur. Vnde & in secunda Canon. * Joann. dicitur, quod qui dixerit ei, sive (scilicet hæretico) communitat operibus illius malignis. Et ideo non licet à prædictis communionem accipere, aut eorum missam audire. Differt tamen inter prædictas sectas. Nam hæretici & schismatici & excommunicati, sunt per sententiam Ecclesiæ, executione consecrandi priuati: & ideo peccat qui eumque eorum missam audit, vel ab eis accipit sacramenta. Sed non omnes peccatores sunt per sententiam Ecclesiæ executione huius potestatis priuati. Et sic quamuis sint suspensi quantum ad se, ex sententia diuina, non autem quantum ad alios ex sententia Ecclesiæ. Et ideo vsque ad sententiam Ecclesiæ licet ab eis communionem accipere, & eorum missam audire. Vnde super illud 1. Cor. 5. Cum huiusmodi nec cibum sumere, dicit glos. * Augustin. Hoc dicendo, noluit hominem ab homine iudicari ex arbitrio suspicionis, vel etiam extraordinario usurpato iudicio: sed potius ex lege Dei secundum ordinem Ecclesiæ, siue vltro confessum, siue accusatum, & conuictum.

circa fin. illius.

Est Aug. in lib. de util. pen. à me. t. 9. hæretur c. hic li. 10. 10. inser 50. ho. 6. est vltim.

Ad primum ergo dicendum, quod in hoc, quod refugimus audire missas talium sacerdotum, aut ab eis communionem recipere, non refugimus Dei sacramenta, sed potius ea veneramur. Vnde hostia à talibus sacerdotibus consecrata, est adoranda: & si reseruetur, licite potest sumi à sacerdote legitimo. Sed refugimus culpam indigne ministrantium.

Ad secundum dicendum, quod vnitas corporis mystici est fructus corporis veri percepti. Illi autem qui indigne percipiunt, vel ministrant, priuantur fructu: vt supra dictum est *. Et ideo non est sumendum ex eorum dispensatione sacramentum, ab eis qui sunt in vnitate Ecclesiæ.

q. 80. ar. 4. q. 2. 7. huius q.

Ad tertium dicendum, quod licet fornicatio non

Tertia Par. Vol. ij. E c non

non sit grauior cæteris peccatis, tamen ad eam pro-
niores sunt homines, propter carnis concupiscen-
tiam. Et ideò specialiter hoc peccatum sacerdotibus
prohibitum est ab Ecclesia, & ne aliquis audiat mis-
sam concubinarij sacerdotis. Sed hoc intelligendum
est de notorio, vel per sententiam, quæ fertur in con-
uictum, vel per confessionem in iure factam, vel per
euidentiã facti, quando non potest peccatum ali-
qua tergiuersatione celari.

ARTIC. X.

Utrum liceat sacerdoti, omnino à consecratione Eucharistia abstinere?

503

4. dist. 12.
q. 3. ar. 2.
q. 3. c. d.
13. q. 1.
E. 2. q. 1.

AD decimum sic proceditur. Videtur, quòd li-
ceat sacerdoti, omnino à consecratione Eucha-
ristia abstinere. Sicut enim ad officium sacerdotis
pertinet Eucharistiam consecrare, ita etiam baptiza-
re, & in alijs sacramentis ministrare. Sed sacerdos
non tenetur ministrare in alijs sacramentis, nisi pro-
pter curam animarum susceptam. Ergo videtur, quòd
nec etiam teneatur eucharistiam consecrare, si cu-
ram non habeat animarum.

¶ 2 Præterea, Nullus tenetur facere quod sibi
non licet: alioquin esset perplexus. Sed sacerdoti
peccatori vel etiam excommunicato, non licet eu-
charistiam consecrare: vt supra dictum est*. Ergo
videtur, quòd tales non teneantur ad celebrandum,
& ita nec alij: alioquin ex sua culpa commodum
reportarent.

¶ 3 Præterea, Dignitas sacerdotalis non perdi-
tur per subsequentem infirmitatem: dicit enim * Ge-
lasius Papa, & habetur in decr. dist. 55. Præcepta ca-
nonica, sicut non patiuntur venire ad sacerdotium
debiles corpore, ita si quis in eo fuerit constitutus,
ac tunc fuerit fauciatus, amittere non potest quod
tempore suæ sinceritatis accepit. Contingit autem
quandoque, quòd ordinati in sacerdotes, incurrunt
aliquos defectus, ex quibus à celebratione impe-
diuntur, sicut est lepra vel morbus caducus, vel ali-
quid

ar. 7. hu-
ius q.

Gela. Pal-
lad. episc.
scribens:
Hætur in
decre. di.
55. c. præ-
cepta ca-
non. c. in
prin.

quid aliud huiusmodi. Non ergo videtur, quòd sacer-
dotes ad celebrandum teneantur.

SED contra est, quod Ambros. dicit in quadam
oratione, Graue est, quòd ad mensam tuam mundo
corde, & manibus innocentibus non venimus: sed
gravius est, si dum peccata metuimus, etiam sacrifici-
um non reddamus.

RESPONDEO dicendum, quòd quidam dixe-
runt, quòd sacerdos potest omnino à consecratio-
ne licite abstinere, nisi teneatur ex cura sibi com-
missa celebrare populo, & sacramenta præbere. Sed
hoc irrationabiliter dicitur: quia vnusquisque tene-
tur vti gratia sibi data, cum fuerit opportunum: se-
cundum illud 2. ad Cor. 6. Exhortamur ne in vacuum
gratiam Dei recipiatis. Opportunitas autem sacrifici-
um offerendi, non solum attenditur per compara-
tionem ad fideles Christi, quibus oportet sacramen-
ta ministrari, sed principaliter per comparisonem
ad Deum, cui consecratione huius sacramenti sacri-
ficium offertur. Vnde sacerdoti etiam si non habeat
curam animarum, non licet omnino a celebratione
cessare: sed saltem videtur, quòd celebrare teneatur
in præcipuis festis, & maxime in illis diebus in qui-
bus fideles communicare consueuerunt. Et hinc est
quod 2. Mach. 4. contra quosdam sacerdotes dicitur,
quod iam non circa altaris officia dediti erant, con-
tempso templo, & sacrificijs neglectis.

Ad primum ergo dicendum, quòd alia sacramen-
ta perficiuntur in vsu fidelium: & ideo in alijs mi-
nistrare non tenetur, nisi ille qui super fideles susci-
pit curam. Sed hoc sacramentum perficitur in con-
secratione eucharistiæ, in qua sacrificium Deo of-
fertur: ad quod sacerdos obligatur Deo ex ordine
iam suscepto.

Ad secundum dicendum, quòd sacerdos peccator
si per sententiam ecclesiæ sit executione ordinis pri-
uatus, vel simpliciter vel ad tempus, redditus est
impotens ad sacrificium offerendum: & ideo ob-

Et 2. liga-

436 QVÆST. LXXXII. ART. X.
ligatio tollitur. Hoc autem cedit sibi in detrimen-
tum spiritualis fructus, magis, quam in emolumentum.

Si verò non sit priuatus potestate celebrandi, non soluitur obligatio: nec tamen perplexus est: quia potest de peccato pœnitere, & celebrare.

Ad tertium dicendum, quòd debilitas vel ægritudo superueniens ordini sacerdotali, ordinem non tollit: executionem tamen ordinis tollit quantum ad consecrationem eucharistiæ. Quandoque quidem propter impossibilitatem executionis: sicut si priuetur oculis, aut digitis, aut vsu linguæ. Quandoque autem propter periculum, sicut patet de eo qui patitur morbum cardiacum, vel etiam quancumque alienationem mentis. Quandoque propter abominationem, sicut patet de leproso, qui non debet publicè celebrare. Potest tamen missam dicere occultè, nisi lepra adeò inualuerit, quod per corrosionem membrorum, eum ad hoc reddiderit impotentem.

QVÆST. LXXXIII.

De ritu huius sacramenti, in sex articulos diuisa.

DEinde considerandum est de ritu huius sacramenti.

¶ Et circa hoc quaruntur sex.

¶ Primo, verum in celebratione huius mysterij Christus immoletur?

¶ Secundo, de tempore celebrationis.

Al. aptitudinem. ¶ Tertio, de loco & alijs, quæ pertinent ad apparatus huius celebrationis.

¶ Quarto, de his quæ in celebratione huius mysterij dicuntur.

¶ Quinto, de his quæ circa celebrationem huius mysterij sunt.

¶ Sexto, de defectibus, qui circa celebrationem huius sacramenti occurrunt.